

F-35: drogo, głośno, ciasno

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 30 października 2008

Nowy amerykański myśliwiec wielozadaniowy budzi coraz więcej kontrowersji. Jest wielokrotnie droższy niż planowano, znacznie głośniejszy niż F-16, a jego kabina jest za ciasna dla holenderskich pilotów.

Image not found or type unknown



Amerykański samolot wielozadaniowy nowej generacji F-35, efekt programu JSF (Joint Strike Fighter), budzi coraz więcej kontrowersji. Jego cena wielokrotnie przekroczyła planowaną wielkość (z pakietem logistycznym - ok. 200 mln USD!), co może spowodować problemy USAF z odtworzeniem potencjału bojowego ([Samounicestwienie USAF?](#)) i budzi wątpliwości zagranicznych partnerów programu co do sensu

zakupu planowanej liczby samolotów. Samolot przenosi niewiele typowego uzbrojenia, a ograniczenia eksportu kluczowych technologii powodują, że jego możliwości bojowe są bardzo ograniczone. Nawet Izrael rozważa rezygnację z amerykańskiej, niezwykle drogiej oferty ([Izrael chce 75 egz. F-35](#)), preferując większy (i droższy) F-22.

Analizy australijskich wojsk lotniczych pokazały, że F-35 nie ma szans w walce z rosyjskimi Su-30 i pochodnymi. Potwierdziły to wirtualne ćwiczenia USAF *Pacific Vision* 2008 z sierpnia 2008, których wyniki wyciekły do mediów. To przede wszystkim efekt różnicy zasięgu i ilości zabieranego uzbrojenia (wynik preferowania własności *stealth*). Sytuacja jest na tyle krytyczna, że z pomocą Lockheed Martinowi - głównemu kontraktorowi programowi JSF, ruszył Pentagon. Realizuje on obecnie specjalną akcję medialną. By wesprzeć F-35 Amerykanie dezawuuują nawet możliwości konkurencyjnego F/A-18E/F (zamówionego i kupowanego przez US Navy), którym znacznie bardziej interesują się potencjalni nabywcy zagraniczni.

W USA pojawił się właśnie kolejny problem - F-35 są znacznie głośniejsze niż poprzednicy: F-15 i F-16. Hałas wytwarzany przez silnik F-35 jest średnio dwa razy większy (83 dB) niż dźwięk dwóch silników F-15. Przy starcie osiąga on poziom 90 dB. Przy lądowaniu F-35 jest aż cztery razy głośniejszy niż F-15. Takie wyniki uzyskano podczas testów w bazie USAF Eglin.

Już dziś pojawiają się protesty mieszkańców okolic amerykańskich baz lotniczych, którzy przywykli do hałasu F-15 i F-16, ale zauważają, że testowane F-35 są znacznie głośniejsze. Grożą oni protestami i pozwami, które mogą kosztować USAF trudne do przewidzenia odszkodowania.

Jakby mało było kłopotów, niespodziewane pretensje zgłaszają Holendrzy. Holenderscy piloci okazują się statystycznie wyżsi niż lotnicy z pozostałych dziewięciu krajów uczestniczących w programie JSF. Średni wzrost Holendra wynosi 1,84 m, a na przykład Amerykanin jest niższy przeciętnie o 5 cm. To powoduje, że holenderski wariant F-35 będzie musiał mieć specjalnie przebudowaną kabinę. Nie wiadomo na razie, jakie będą związane z tym koszty.

Co ciekawe, Holendrzy mają podobne problemy z już eksploatowanymi F-16. Wielu wyszkolonych w ramach bardzo drogich kontraktów pilotów nie może nimi latać, bo nie mieści się w ich kabinach. Holandia nie chce, by ten problem powtórzył się w wypadku F-35.



Amerykański samolot wielozadaniowy nowej generacji F-35, efekt programu JSF (Joint Strike Fighter), budzi coraz więcej kontrowersji. Jego cena wielokrotnie przekroczyła planowaną wielkość (z pakietem logistycznym - ok. 200 mln USD!), co może spowodować problemy USAF z odtworzeniem potencjału bojowego ([Samounicestwienie](#)

[USAF?](#)) i budzi wątpliwości zagranicznych partnerów programu co do sensu zakupu planowanej liczby samolotów. Samolot przenosi niewiele typowego uzbrojenia, a ograniczenia eksportu kluczowych technologii powodują, że jego możliwości bojowe są bardzo ograniczone. Nawet Izrael rozważa rezygnację z amerykańskiej, niezwykle drogiej oferty ([Izrael chce 75 egz. F-35](#)), preferując większy (i droższy) F-22.

Analizy australijskich wojsk lotniczych pokazały, że F-35 nie ma szans w walce z rosyjskimi Su-30 i pochodnymi. Potwierdziły to wirtualne ćwiczenia USAF *Pacific Vision* 2008 z sierpnia 2008, których wyniki wyciekły do mediów. To przede wszystkim efekt różnicy zasięgu i ilości zabieranego uzbrojenia (wynik preferowania własności *stealth*). Sytuacja jest na tyle krytyczna, że z pomocą Lockheed Martinowi - głównemu kontraktorowi programowi JSF, ruszył Pentagon. Realizuje on obecnie specjalną akcję medialną. By wesprzeć F-35 Amerykanie dezawuuują nawet możliwości konkurencyjnego F/A-18E/F (zamówionego i kupowanego przez US Navy), którym znacznie bardziej interesują się potencjalni nabywcy zagraniczni.

W USA pojawił się właśnie kolejny problem - F-35 są znacznie głośniejsze niż poprzednicy: F-15 i F-16. Hałas wytwarzany przez silnik F-35 jest średnio dwa razy większy (83 dB) niż dźwięk dwóch silników F-15. Przy starcie osiąga on poziom 90 dB. Przy lądowaniu F-35 jest aż cztery razy głośniejszy niż F-15. Takie wyniki uzyskano podczas testów w bazie USAF Eglin.

Już dziś pojawiają się protesty mieszkańców okolic amerykańskich baz lotniczych, którzy przywykli do hałasu F-15 i F-16, ale zauważają, że testowane F-35 są znacznie głośniejsze. Grożą oni protestami i pozwami, które mogą kosztować USAF trudne do przewidzenia odszkodowania.

Jakby mało było kłopotów, niespodziewane pretensje zgłaszają Holendrzy. Holenderscy piloci okazują się statystycznie wyżsi niż lotnicy z pozostałych dziewięciu krajów uczestniczących w programie JSF. Średni wzrost Holendra wynosi 1,84 m, a na przykład Amerykanin jest niższy przeciętnie o 5 cm. To powoduje, że holenderski wariant F-35 będzie musiał mieć specjalnie przebudowaną kabinę. Nie wiadomo na razie, jakie będą związane z tym koszty.

Co ciekawe, Holendrzy mają podobne problemy z już eksploatowanymi F-16. Wielu wyszkolonych w ramach bardzo drogich kontraktów pilotów nie może nimi latać, bo nie mieści się w ich kabinach. Holandia nie chce, by ten problem powtórzył się w wypadku F-35.

Powiązane wiadomości

[F-35: drogo, głośno, ciasno \(2008-10-30\)](#)

[Izrael chce 75 egz. F-35 \(2008-10-01\)](#)

[Samounicestwienie USAF? \(2008-10-17\)](#)

[180 F-15 może zakończyć służbę \(2008-01-10\)](#)
[Zakaz lotów F-15 \(2007-11-05\)](#)
[USAF odwiesiły loty części F-15 \(2007-11-15\)](#)
[Loty F-15 USAF znowu zawieszone \(2007-11-29\)](#)
[Krytyka planów US Navy \(2008-03-21\)](#)
[Rusza budowa Zumwältów \(2008-02-15\)](#)
[Zumwält anulowany \(2008-07-24\)](#)
[Batalia o Zumwalty \(2008-07-16\)](#)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o